

**Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve
233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin
Yürürlükten Kaldırılmasına Dair 399 Sayılı Kanun Hükmünde
Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**

(Resmî Gazete ile yayımı : 11.2.1992 Sayı : 21139)

Kanun No.
3771

Kabul Tarihi
5.2.1992

MADDE 1. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) Teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda, devlet tarafından tahsis edilen kamu sermayesinin kârlı, verimli ve ekonominin kurallarına uygun bir şekilde kullanılmasında bulunduğu teşkilat, hiyerarşik kademe ve görev unvanı itibariyle kuruluşunun kârlılık ve verimliliğini doğrudan doğruya etkileyebilecek karar alma, alınan kararları uygulamaya ve uygulamayı denetleme yetkisi verilmiş asfî ve sürekli görevler genel idare esaslarına göre yürütülür. Teşebbüs ve bağlı ortaklıkların genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asfî ve sürekli görevleri; genel müdür, genel müdür yardımcısı, teftiş kurulu başkanı, kurul ve daire başkanları, müessese, bölge, fabrika, işletme ve şube müdürleri, müfettiş ve müfettiş yardımcılarını ile ekli 1 sayılı cetvelde kadro unvanları gösterilen diğer personel eliyle gördürülür.

Bunlar hakkında bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen hükümler dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır.

MADDE 2. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 10 uncu maddesine “hiçbir şekilde siyasî ve ideolojik amaçlı beyanda bulunamaz ve bu çeşit eylemlere katılamaz.” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesinin (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

b) Teşebbüslerin ve bağlı ortaklıkların paralarına ve para hükmündeki evrak ve senetlerine ve diğer mevcutlarına karşı işledikleri suçlar ile bilanço, tutanak, rapor ve benzeri her türlü belge ve defterleri üzerinde işledikleri suçlar ile ifa ettikleri görevlerinden doğan suçlardan dolayı memur sayılarak haklarında Türk Ceza Kanununun 2 nci kitap üçüncü ve altıncı baplarındaki hükümler uygulanır.

c) Görevlerini yaptıkları sırada öğrendikleri gizli bilgileri, görevden ayrılmış olsalar bile, yetkili amirin izni olmadan açıklayamazlar. Aksi halde haklarında Türk Ceza Kanununun 229 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

MADDE 4. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Siyasî Faaliyet Yasağı

Madde 18. — Teşebbüs ve bağlı ortaklıkların bu Kanun Hükmünde Kararnameye tabi personeli siyasî faaliyette bulunamaz ve siyasî partilere üye olamazlar.

3771

5.2.1992

MADDE 5. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 25 inci maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) Teşebbüs ve bağlı ortaklıkların üretim, satış, kârlılık, verimlilik, ihracat gibi iş ve hizmet özellikleri ile kamu keşimi genel ücret dengesi dikkate alınarak (1) sayılı cetvele dahil kadrolara atananlara, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) brüt tutarının % 100'ünü geçmemek üzere Bakanlar Kurulunca belirlenecek oran ve esaslara göre ek tazminat ödenir. Bu ek tazminat gelir vergisine tabi tutulmaz.

MADDE 6. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Diğer Sözleşme Ücretleri

Madde 36. — Teşebbüs ve bağlı ortaklıkların yurt dışındaki şube, mağaza, büro ve benzeri yerlerinde istihdam edilecek sözleşmeli personele ödenecek ücret sürekli görevle yurt dışına gönderilen 2 nci derecenin 1 inci kademesinde bulunan Dışişleri Bakanlığı meslek memuruna (bekâr) ödenen aylığı geçmemek ve 15 inci derecenin 1 inci kademesinde bulunan memur (bekâr) için hesaplanacak aylıktan da az olmamak üzere öğrenim durumu, kıdem, görev unvanı, ülke ve görev yeri dikkate alınmak suretiyle teşebbüs yönetim kurullarınca belirlenir.

Günün belirli sürelerini kapsamak üzere kısmî zamanlı olarak istihdam edilecek sözleşmeli personele ödenecek ücretler, aynı unvanda tam gün çalışan sözleşmeli personelin ücretleri ile çalışma süreleri arasındaki oran dikkate alınmak suretiyle teşebbüs veya bağlı ortaklık yönetim kurullarınca belirlenir.

MADDE 7. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 44 üncü maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Disiplin Cezaları

Madde 44. — Teşebbüs veya bağlı ortaklıklardaki hizmetlerin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacıyla sözleşmeli personelin görevleri ile ilgili kusurlu hareketleri, iş yerinde veya dışında teşebbüs ve bağlı ortaklıkla ilgili mevzuata aykırı davranışları nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması hariç, verilmesi gereken disiplin cezaları ile disiplin cezası vermeye yetkili merciler ve disiplin kurulları hakkında bu Kanun Hükmünde Kararnamede hüküm bulunmayan hallerde teşebbüs veya bağlı ortaklık memurlarının tabi olduğu hükümler uygulanır. Ancak, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiiller için sözleşme ücretinden kesme cezası, aylıktan kesme cezası esaslarına göre uygulanır.

MADDE 8. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 45 inci maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Sözleşmenin Feshi ve Sona Ermesi

Madde 45. — Teşebbüs veya bağlı ortaklıklarda çalışan sözleşmeli personelin sözleşmesi aşağıdaki hallerde feshedilir :

a) İzinsiz veya kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın kesintisiz 5 gün veya bir sözleşme dönemi içinde kesintili 10 gün göreve gelmemek,

b) İşe alınma şartlarından herhangi birini taşımadığının anlaşılması veya bu şartlardan birinin sonradan kaybedilmesi,

3771

5.2.1992

c) Görev veya görev yerinin değişmesi halinde belirlenen süre içinde mücbir bir sebep olmaksızın yeni görevine başlamamak,

d) Bu Kanun Hükmünde Kararname ile sözleşme hükümlerine aykırı davranışlarda bulunmak,

e) Sicil ve başarı değerlendirmeleri birbirini izleyen iki sözleşme döneminde (D) düzeyinde olmak,

İstek, yaş haddi, malullük veya sicil sebeplerinden biri ile emekliye ayrılma hallerinde sözleşme sona erer.

MADDE 9. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 46 ncı maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Savunma Hakkı

Madde 46. — Savunması alınmadan sözleşmeli personel hakkında disiplin cezası verilemez. Sözleşmeli personel; soruşturmayı yapanın, disiplin cezası vermeye yetkili organ, merci veya amirin veya disiplin kurulunun yedi günden az olmamak üzere vereceği süre içinde yazılı olarak savunmasını yapar. Bu süreler içinde savunmasını yapmayan sözleşmeli personel savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

MADDE 10. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Disiplin Cezalarına İtiraz

Madde 47. — Disiplin cezalarına karşı yapılacak itirazlarda süre, kararın ilgiliye tebliğ tarihinden itibaren 7 gündür.

İtiraz mercileri bu itirazı doğrudan doğruya karara bağlayabileceği gibi dosya veya belgelerin bir kez daha incelenmesini cezayı teklif eden merciden isteyebilirler.

Süresi içinde itiraz edilmez veya yapılan itiraz red edilirse onaylanan cezalar kesinleşir ve sicile işlenir.

MADDE 11. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 48 inci maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Disiplin Cezalarının Kesinleşmesi

Madde 48. — Sözleşmenin feshini gerektiren disiplin cezalarının kesinleşmesi; teşebbüs veya bağlı ortaklık-yönetim kurullarının kararına bağlıdır.

MADDE 12. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 49 uncu maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Ceza Kovuşturması ile Disiplin Kovuşturmasının Bir Arada Yürütülmesi

Madde 49. — Sözleşmeli personel hakkında, aynı olaydan dolayı ceza kovuşturmasının başlamış olması disiplin kovuşturmasının yapılmasını engellemez ve ceza kovuşturması sonunda sözleşmeli personelin hüküm giymesi veya hakkında beraat yahut takipsizlik kararı verilmesi, ayrıca disiplin cezasının uygulanmasına engel olmaz.

3771

5.2.1992

MADDE 13. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 50 inci maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Zamanaşımı

Madde 50. — Disiplin kurulları kendilerine tevdi edilen dosyaları en geç 3 ay içinde karara bağlarlar. Disiplin cezasını gerektiren kusurlu bir halin öğrenilmesinden 6 ay geçtikten sonra sözleşmeli personel hakkında bu kusurlu hareket ile ilgili olarak disiplin kovuşturması yapılamaz ve disiplin cezası verilemez.

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

MADDE 14. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 51 inci maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Görevden Uzaklaştırma

Madde 51. — Görevden uzaklaştırma, 53 üncü maddede gösterilen haller nedeniyle görevi başında kalmasında sakınca görülecek sözleşmeli personel hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir.

MADDE 15. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 52 nci maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Yetkililer

Madde 52. — Görevden uzaklaştırmaya yetkili olanlar şunlardır :

- a) Sözleşmeli personeli işe almaya yetkili olan veya kendilerine bu yetki devredilen organ veya görevliler,
- b) İlgili bakanlık, teşebbüs veya bağlı ortaklık müfettişleri.

MADDE 16. — 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 53 üncü maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Uygulanacağı Haller

Madde 53. — Görevden uzaklaştırma, sözleşmeli personel tarafından :

- a) Teşebbüs ve bağlı ortaklığın; paraları, para hükmündeki evrak ve senetleri ile diğer mevcutlarına karşı veya bilanço, tutanak, rapor ve benzeri her türlü belge ve defterler üzerinde suç işlenmesi,
- b) Kasayı, ambarları saydırmaktan, para, para hükmündeki evrak, senet veya ayniyat veya bunların kayıt ve hesaplarını göstermekten veya sorulan sorulara kanunî bir sebep olmaksızın cevap vermekten kaçınılması,
- c) Teftiş veya soruşturmanın güçleştirilmesi,
- d) Sözleşmeli personel hakkında cezaî kovuşturma yapılması,
- e) İş yerinde kişilere veya mallara karşı ağır zarar ika edileceği hakkında kuvvetli emarelerin bulunması,

Hallerinde uygulanır.

3771

5.2.1992

MADDE 17. — 399 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin 54 üncü maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Görevden Uzaklaştırmada Amirin Sorumluluğu

Madde 54. — Görevinden uzaklaştırılan sözleşmeli personel hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen 3 iş günü içinde soruşturmaya başlanması şarttır.

Görevden uzaklaştırılan sözleşmeli personel hakkında makul bir sebep olmaksızın derhal soruşturmaya başlamayan, keyfi olarak, garez veya kini dolayısıyla bu tasarrufu yaptığı, yaptırılan soruşturma sonunda anlaşılan amirler hukukî, malî ve cezaî sorumluluğa tabidir.

MADDE 18. — 399 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin 55 inci maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Görevden Uzaklaştırılan Sözleşmeli Personelin Hak ve Yükümlülüğü

Madde 55. — Görevden uzaklaştırılan sözleşmeli personelin bu süre içinde her türlü hak ve yükümlülükleri sürer. Ancak, ilgiliye bu halin devamı süresince sözleşme ücretinin 2/3'ü ödenir.

MADDE 19. — 399 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin 56 ncı maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Göreve Başlatma

Madde 56. — Soruşturma veya yargılama sonunda yetkili mercilerce :

- a) Haklarında sözleşmenin feshi cezasından başka bir disiplin cezası verilenler,
- b) Takibata mahal olmadığına veya beraatine karar verilenler,
- c) Hükümden evvel haklarındaki kovuşturma genel af ile kaldırılanlar,
- d) Görevlerine ilişkin olsun veya olmasın çalıştırılmasına engel olmayacak bir ceza ile hükümlü olup bu cezası ertelenenler,

Hakkında bu kararların kesinleşmesi üzerine görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır. (b) bendindeki halin gerçekleşmesi durumunda sözleşme ücretinin kesilmiş bulunan 1/3 oranındaki kısmı ilgililere ödenir.

Görevden uzaklaştırma tedbiri sözleşmeli personelin soruşturmaya konu olan fiilinin hizmetlerine devama engel olmadığı hallerde, her zaman kaldırılabilir. Ceza kovuşturması tutuksuz olarak devam edenlerden göreve başlamasında sakınca görülmeyenler görevlerine döndürülebilirler.

GEÇİCİ MADDE 1. — 5 inci maddede öngörülen Bakanlar Kurulu Kararı en geç 6 ay içinde yürürlüğe konulur. Bu süre zarfında 399 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameye ekli (1) sayılı cetvele dahil kadrolarda bulunan personelin sözleşme ücretlerini belirleyen 27.12.1991 tarihli ve 91/2584 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hükümlerinin uygulanmasına devam olunur ve uygulamanın gerektirdiği hallerde bu Kararda değişiklik yapılabilir. 5 inci maddede öngörülen Bakanlar Kurulu Kararının yürürlüğe girdiği tarihte 399 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameye ekli (1) sayılı cetvele dahil kadrolarda görev yapanlardan, bu Kanun hükümleri çerçevesinde belirlenecek kadro aylıklarının net tutarı, (ikramiyelerden bir aya isabet eden miktar dahil) mevcut sözleşme ücretlerinin net tutarından az olanlara, aradaki fark giderilinceye kadar mevcut sözleşme ücretleri esas alınarak ödemede bulunulur.

3771

5.2.1992

MADDE 20. — Bu Kanun 13.2.1992 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 21. — Bu Kanun Hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
3	31	232
	32	332,374:398,404:409

I - Gerekçeli 21 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 32 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/338.